T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 152
KARAR NO : 2015 / 167
KARAR TR : 2.3.2015

ÖZET : Polis memuru olarak görev yapmakta iken, geçirdiği trafik kazasında vefat eden davacı murisi hakkında 5510 sayılı Kanunun 47.maddesinin 1.fıkrasına göre vazife malullüğü hükümlerinin uygulanamayacağına ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Vazife Malullüğü Tespit Kurulu kararının iptali istemiyle açılan davanın, müteveffa 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce emekli sandığı iştirakçisi olduğu için, olayda 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanması gerektiğinden İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

-

K A R A R

Davacı : İ.N.
Katılanlar : 1- A. N.
2- P. N.
Vekili : Av. M. S.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekilleri : Av. T.Z. (İdari Yargıda)
Av. A. D. (Adli Yargıda)

O L A Y : Davacılar vekili dava dilekçesinde özetle; davacı İ. N.'ın, müteveffa Ö. N.'ın babası olduğunu, müteveffanın Muğla Emniyet Müdürlüğünde polis memuru olarak görev yaptığını, Muğla Valiliği Milas Bölge Trafik Denetleme İstasyon Amirliği'nin yazısı ile 28.05.2011 tarihinde, Başbakan R. T. E.'ın Muğla iline yapacağı ziyaret sebebiyle müteveffanın 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 177.maddesi gereğince geçici görevli sayılmasına karar verildiğini, Ö. N.'ın kendisinin sevk ve idaresinde bulunan araçla, geçici görevlendirme ile gittiği il merkezinden görev bitimi dönerken, Muğla-Milas karayolunun 1.kilometresinde, karşı yoldan gelen otomobilin hatalı sollama yapması sonucu trafik kazasının meydana geldiğini, anılan kazada müteveffa ile birlikte 3 kişinin vefat ettiğini, kaza tespit tutanağında kusur dağılımı açısından kazanın oluşumunda 48 LN 638 plaka sayılı oto sürücüsü Ercüment Bütün'ün 2918 sayılı Kanunun 34. maddesinde yer alan sürücü asli kusurlarından 7 kod nolu (Şeride Tecavüz Etme) bendini ihlal ettiğini; 44 HR 154 plaka sayılı oto sürücüsü Ö.N.'ın ise kazada herhangi bir kusur ve kabahatinin olmadığının bildirildiğini, müteveffa Ö.N.'ın vefatından sonra Adli Tıp Kurumu tarafından yapılan inceleme neticesinde, İzmir Adli Tıp Kurumu'nun 16.06.2011 tarih ve 2011/3245/786 sayılı raporu ile müteveffanın vücudunda 179 mg/dl etil alkol bulunduğu şeklinde raporun bildirildiğini, işbu raporun davalı idarenin Sağlık Kurulunca incelenmeye alındığını, Sosyal Güvenlik Başkanlığı'nın Vazife Malullüğü Tespit Kurulu'nun 12.01.2012 tarihli yazısı ile 5434 sayılı Kanunu'nun vazife malulü sayılmayan hallerini hükme bağlayan 48.maddesinin a fıkrası ile 5510 sayılı Kanunu'nun 47.maddesinin 2.fıkrası gerekçe gösterilerek; Kurul'un 15.07.2011 tarih ve 129 Sayılı kararının müteveffa ile ilgili kısmının iptali ile vazife malullüğü hükümlerinin uygulanmasına imkan bulunmadığı yönünde karar verildiğini belirterek, davalı kurumun 12.01.2012 tarih ve 16 sayılı kararı doğrultusunda müvekkillere yönelik vazife malullüğü uygulanmasına imkan bulunmadığı yönündeki kararın öncelikle yürütmesinin durdurulmasına, davalı idare tarafından müteveffa Ö. N. hakkında verilmiş kararın hukuki dayanaktan yoksun ve mesnetsiz olmasından dolayı kararın iptali ile vazife malullüğü hükümlerinin uygulanmasına karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara 8.İdare Mahkemesi: 26.03.2012 gün, E:2012/470, 2012/403 sayılı kararı ile özetle; "Uyuşmazlığa konu olayda; Muğla Emniyet Müdürlüğü emrinde polis memuru olarak görev yapmakta iken 28.05.2011 tarihinde geçirdiği trafik kazasında vefat eden davacının oğlu Ö. N.hakkında 5510 sayılı Kanunun 47.maddesinin 1.fıkrasına göre vazife malullüğü hükümlerinin uygulanamayacağına ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Vazife Malullüğü Tespit Kurulu'nun 12.01.2012 tarih ve 16 sayılı kararının iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde, 5510 sayılı

Kanunun 101.maddesi uyarınca İş Mahkemesi görevli bulunmaktadır." şeklindeki gerekçesi ile davanın görev yönünden reddine karar vermiştir.

İşbu karara karşı yapılan temyiz başvurusu üzerine Danıştay 11.Dairesi 13.11.2012 gün ve E:2012/4531, K:2012/7234 sayılı ilamı ile özetle hükmün onanmasına karar vermiş ve karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili aynı istemle bu kez adli yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara 4.İş Mahkemesi:09.04.2013 gün ve E:2012/598, K:2013/422 sayı ile özetle; "davacıların ortak murisi Ö.N.'ın Başbakan'ın Muğla'ya yapacağı ziyaret sebebiyle geçici görevli olarak gittiği Muğla'dan Milas'a görev sonrası dönüşü sırasında meydana gelen trafik kazasında vefat ettiği, kazada tam kusurunun şerit ihlali yaparak karşı yönden gelen araç şoförü Ercüment Bülent'e ait olduğu, müteveffa Ö.N.'ın herhangi bir kusurunun bulunmadığı, her ne kadar davacıların murisi Ö.N.'ın kanında 179 mg/dl etil alkol tespit edilmiş ise de, bilirkişi heyet raporunda da belirtildiği üzere bir anda meydana gelen beklenmedik kaza üzerinde alkolün herhangi bir etkisinin olmadığı, kanaat-sonucuna varılmakla açılan davanın kabulüne, davacıların murisi Ö.N.'ın geçirmiş olduğu trafik kazası sonucu vefatının görevi sırasında meydana gelmesi nedeniyle vazife malulü sayılmasına ve davacılara parasal-özlük haklarının ödenmesi gerektiğinin tespitine karar verilmiştir." şeklindeki gerekçesiyle davanın kabulüne karar vermiştir.

İşbu karara karşı yapılan temyiz başvurusu üzerine Yargıtay 21.Hukuk Dairesi 27.05.2014 gün ve E:2013/13231, K:2014/11375 sayılı ilamı ile özetle; "somut olayda uyuşmazlığın, 5510 sayılı yasanın yürürlüğe girdiği 01.10.2008 tarihinden önce Emekli Sandığı iştirakçisi olan davacılar murisinin Milas Bölge Trafik Denetleme İstasyon Amirliği'nde polis memuru olarak görev yapmakta iken Kaymakamlık görevinin sona ermesi nedeniyle 28.05.2011 tarihinde Milas ilçesine geri dönerken meydana gelen trafik kazası sonucu öldüğü, ölüm olayının vazife malulü olarak kabulüne ilişkin istemin çözümünün idari yargının görev alanına girdiği gözetilerek 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b maddesine göre dava şartı olan "yargı yolunun caiz olmaması" nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken işin esasına girilerek yazılı şekilde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir." şeklindeki gerekçesiyle hükmün bozulmasına karar vermiştir.

Ankara 4.İş Mahkemesi: Yargıtay'ın bozma ilamına uyduktan sonra 21.10.2014 gün ve E:2014/742, K:2014/909 sayılı kararı ile özetle; HMK'nun 114/1-b, 115/2.maddeleri gereğince yargı yolunun caiz olmaması ve idari yargının görevli olması nedeniyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, tarafların kararı süresinde temyiz etmemesi üzerine karar kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 2.3.2015 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: İdari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının, davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, idari yargı dosyası da temin edilmek suretiyle mahkememize gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, idari ve adli yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim İsmail SARI'nın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Muğla Emniyet Müdürlüğü emrinde polis memuru olarak görev yapmakta iken, geçirdiği trafik kazasında vefat eden müteveffa Ö. N.hakkında 5510 sayılı Kanunun 47.maddesinin 1.fikrasına göre vazife malullüğü hükümlerinin uygulanamayacağına ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Vazife Malullüğü Tespit Kurulunun 15.07.2011 gün ve 129 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Dosya kapsamında yer alan Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Vazife Malullüğü Tespit Kurulunun 15.07.2011 gün, 129 sayılı kararına ilişkin yazıda; müteveffa Ö.N.'ın ölüm olayının fiilen polis memuru görevini yaptığı sırada meydana gelmediğinden, hakkında 5510 sayılı Yasanın 47.maddesinin 1.fikrasına göre vazife malullüğü hükümlerinin uygulanmasının mümkün olmadığının belirtildiği anlaşılmıştır.

31.5.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 506, 1479, 2925, 2926 ve 5434 sayılı Kanunlar kapsamındaki hizmet akdine göre ücretle çalışanlar (Sosyal Sigortalılar), kendi hesabına çalışanlar (Bağ-Kur'lular), tarımda kendi adına ve hesabına çalışanlar (Tarım Bağ-Kur'luları), tarım işlerinde ücretle çalışanlar, (Tarım sigortalıları), devlet memurları ve diğer kamu görevlilerini (Emekli Sandığı İştirakçileri), geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme tabi tutmuş, beş farklı emeklilik rejimini aktüeryal olarak hak ve hükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplamıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 47.maddesi "Vazife Malullüğü" nü düzenlemekte olup, maddenin 1.fikrasında; "...25 inci maddede belirtilen malûllük; sigortalıların vazifelerini yaptıkları sırada veya vazifeleri dışında idarelerince görevlendirildikleri herhangi bir kamu idaresine ait başka işleri yaparken bu işlerden veya kurumlarının menfaatini korumak maksadıyla bir iş yaparken ya da idarelerince sağlanan bir taşıtla işe gelişi ve işten dönüşü sırasında veya işyerinde meydana gelen kazadan doğmuş olursa, buna vazife malûllüğü ve bunlara uğrayanlara da vazife malûlü denir." hükmü yer almaktadır.

5510 sayılı Kanunun iptali amacıyla açılan davada Anayasa Mahkemesi, 15.12.2006 tarih ve E: 2006/111, K: 2006/112 sayılı kararıyla, anılan Kanunun birçok maddesi ile birlikte, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabi olarak görev yapmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlilerini diğer sigortalılarla aynı sisteme tabi kılan (başta 4/c maddesi) hükümlerin iptaline karar vermiş; bu karardan sonra kabul edilen 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla 5510 sayılı Kanunda düzenlemeler yapılmış ve anılan Kanuna eklenen Geçici 1 nci ve Geçici 4 ncü maddelerle, 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1 Ekim 2008 tarihinden önce 5510 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin birinci fikrasının (c) bendi kapsamında olanlar (memurlar ile diğer kamu görevlileri) ile bunların dul ve yetimleri hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır. 5754 sayılı Kanunun kimi hükümlerinin iptali istemiyle açılan dava Anayasa Mahkemesi'nin 30.3.2011 tarih ve E: 2008/56, K:2011/58 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

5510 sayılı Kanunun 101 nci maddesinde yer alan "…bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür." bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesi, 22.12.2011 tarih ve E: 2010/65, K: 2011/169 sayılı kararıyla (RG. 25.1.2012, Sayı: 28184) davayı redle sonuçlandırmakla birlikte; söz konusu kararın Mahkememiz önündeki uyuşmazlığa ışık tutacak şekilde şu gerekçeye dayandırmıştır: "…5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir… Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yani sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır…"

Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmaya devam edileceği; ancak, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanunun değil 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

Kaldı ki; T.C. Anayasası'nın 158.maddesindeki "…diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır" hükmü uyarınca Anayasa Mahkemesi kararının bu uyuşmazlığın çözümünde esas alınacağı tartışmasızdır.

Dosya kapsamında yer alan müteveffa Ö.N.'a ait Hizmet Cetvelinde yapılan incelemede, ilk atama tarihinin 14.07.2005 olduğu anlaşılmıştır.

Bu durumda, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanuna göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis

edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceği, dolayısıyla, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1-a maddesinde belirtilen idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları kapsamında bulunan, 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce emekli sandığı iştirakçisi olan müteveffanın babası, annesi ve kız kardeşi olan davacılar tarafından açılan davanın, görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Ankara 8. İdare Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 8.İdare Mahkemesinin 26.03.2012 gün, E:2012/470, 2012/403 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 2.3.2015 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Nurdane
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Ayhan	Mehmet
ÖĞÜŞ	AKARSU	AKBULUT